

PISMO BRALCA

Zakaj je dialog potreben

Odmeljeva na komentar Tanje Malle

KOMETA:

TANJA MALLE

Spodletele alianse

dal so-
delo-
vanje
pri svo-
bodni-
takah
buršeni-
socialde-
glavarja
zizek in
glavarja
vrsta gr-

Odgovor Marjanu Sturmju

V Nedelji, številka 40, 7. 10. 2018, je bil objavljen komentar Tanje Malle pod naslovom »Spodletele alianse«, v katerem je kritizirala sodelovanje Marjana Sturma ter Manuela Juga z Burschenschaftlerji in objave v skrajno desnem časopisu Aula v zvezi s tem. Komentar Tanje Malle mi je govoril iz srca in me je zelo razveselil, predvsem ker se je oglašila angažirana koroška Slovenka, v vseavstrijskem kontekstu priznana kulturna delavka, ki pa ni funkcionarka kakršnih koli koroškoslovenskih organizacij, kar bi njen komentar takoj razvrednotilo. Pa se je Marjan Sturm v Nedelji številka 42, 21. 10. 2018, čutil pozvan, da napiše celostranski odgovor, kjer mdr. navaja, da tudi jaz občasno objavljam prispevke v Kärntner Jahrbuch für Politik, katerega soizdajatelj je Karl Anderwald, ki je tudi Burschenschaftler, kar je v očeh Marjana Sturma očitno neko opravičilo. Ker nočem biti Sturmov figov list, kratak odgovor:

Sturm se dela, kot da bi bile njegove diskusije s predstavniki Heimatdiensta in Burschenschaftlerjev ter skupno polaganje vencev z njimi neke vrste dialog. To predpostavljajoč potem citira vsestransko priznane politike in mislece, ki poudarjajo, kako pomembno je, zmeraj biti odprt za dialog.

Marjan Sturm ne dojame ali noče dojeti, da to, kar on počenja s predstavniki Heimatdiensta, FPÖ, Burschenschaftlerjev in drugih eksponentov ekstremne desnice v Avstriji, ni dialog, temveč pajdašenje.

Sturm pravilno ugotavlja, da občasno objavljam v Kärntner Jahrbuch für Politik, katerega soizdajatelj je poleg Karla Anderwalda mdr. tudi direktor Mohorjeve družbe Karl Hren. Sturm bi lahko tudi navedel, da že od študentskih let naprej nisem imel nobenih pomislekov sodelovati pri diskusijah, kamor so me vabili predstavniki društev, ki bi jih brez nadaljnjega imenoval nemškonalne. Vendar sem tam zastopal svoje stališče tako, da nikakor nihče ne bi mogel priti na idejo, da imam kaj skupnega z njihovo ideologijo. Res in pravilno je, da mora tudi s političnim nasprotnikom, pa naj bo nasprotstvo še tako izrazito, v Voltairjevem smislu biti mogoče se pogovarjati.

Čisto nekaj drugega pa je, kar sedaj že več kot eno desetletje počenjata Marjan Sturm in Josef Feldner. V javnosti nastopata kot neka »konsenzna skupina«, pri čemer nihče ne ve, od kod legitimacija te skupine. Član te skupine je tudi Andreas Mölzer, podpredsednik KHD. Isti Andreas Mölzer je bil celo za FPÖ predesen, tako da so ga v raznih funkcijah nadomestili. Isti Andreas Mölzer je izdajatelj časopisa »Zur Zeit«, katerega nameravano odlikovanje s strani FPÖ v parlamentu je bilo pravkar odpovedano, ker je objavil fašistoidno besedilo, ki je celo tretji predsednik državnega zbora, gospe Kitzmüller, ki je politično že sama na skrajno desnem robu in ki je mdr. organizatorje šolskih obiskov Peršmanovega muzeja označevala kot levo-leve agitatorje, šel predaleč. V tem časopisu »Zur Zeit« je bil ravno v zadnji številki objavljen inserat KHD, skupaj s sliko Marjana Sturma in Josefa Feldnerja ob priliki polaganja vencev. Besedilo pod inseratom pa se glasi, da Heimatdienst za leto 2020 ob 10. oktobru zahteva praznovanje »v tradicionalni obliki«. Kaj je ta »tradicionalna oblika«, koroški Slovenci vemo.

Heimatdienst sicer v vseh drugih družbeno-političnih vprašanjih – evropska politika, migracija itd. – zastopa linijo, ki je najmanj identična, če ne še nekoliko bolj desna od linije FPÖ.

Če Marjan Sturm to pajdašenje prodaja pod znamko »dialog«, potem dela škodo dejanskemu dialogu. Značilno je, da že leta dolgo dialoga med političnimi organizacijami koroških Slovencev ni več – ker Marjan Sturm namreč vsakršno stališče pogojuje s tem, da bi se z njim moral strinjati tudi Josef Feldner. Tako tudi ni čudno, da je Marjan Sturm odklonil vsakršno zahtevo za izboljšanje ureditve glede uradnega jezika, ki v občinah Dobrla vas in Škocjan omejuje možnost uporabe slovenščine za prebivalce nekaterih vasi, ostali prebivalci iste občine pa tega ne bi smeli. Argument se glasi, da ne bo zahteval nekaj, kar je v nasprotju s tem, kar je prej sam podpisal. Tudi ne čudi, da je Marjan Sturm šele julija letos v koroškem deželnem zboru kratko malo zavrnil diskusijo o tem, da bi bilo smiselno načelo prijav k dvojezičnemu pouku na dvojezičnem ozemlju vsaj spremeniti tako, da bi ga nadomestili z načelom odjave, ker je pač že polovica otrok prijavljenih, češ da to ni skupno stališče koroških Slovencev – vsi ostali prisotni so se zelo čudili.

Ker nimamo skupnega zastopstva koroških Slovencev, nas vsi politiki na deželni in zvezni ravni že leta dolgo merijo po tem, kaj zahteva predsednik ZSO – in ta ne zahteva nič. Marjan Sturm dela škodo koroškim Slovincem s tem, da nastopa kot nekdo, ki zastopa interese koroških Slovencev – kar pa že dolgo ne počne več. Marjan Sturm dela škodo antifašistom s tem, da nastopa kot antifašist, hkrati pa se vedno spet pojavlja z ljudmi, za katere velja večina točk za definicijo fašista po kriterijih Umberto Eca.

Zato se mi zdi nekje škoda, da je bilo objavljeno pismo bralcev Marjana Sturma, ker je bil komentar Tanje Malle lepa pika na to temo in ne bi bilo treba ničesar več dodajati. Če pa je že bil objavljen en komentar, potem naj bo še ta, da bo slika spet uravnovešena. Kakšnega Banksija, ki bi skartiral nepotrebne dele in pustil samo komentar gospe Malle, med koroškimi Slovenci žal ni.

RUDI VOUK

Odgovor?

Predsednik ZSO dolgo odgovarja na komentar v Nedelji, pa vendar ne odgovori na ključna vprašanja kritike, ki jo je izrazila Tanja Malle. Namreč, da s svojim početjem normalizira skrajno desnico in tako legitimira njene ekstremistične pozicije, po vrhu kaže svetu sliko, češ, saj koroški Slovenci smo s skrajno desnico kar najbolj akordirani. Cela Evropa take odnose ocenjuje kritično, izvzemši morda grupacije, kot so skrajno desni Vlaams Belang, francoska Front National in podobne stranke. Kaj bi rekla Rosa Jochmann o značaju Andreasa Mölzerja, ki prej ko slej zastopa stare pozicije, piše v skrajno desnih časopisih, jih izdaja in svojega sina podpira pri političnem delu za desničarsko, v delih tudi skrajno desno, avstrijsko svobodnjaško stranko, katere notranji minister pri demokratičnih avstrijskih državljanih vzbuja strah in grozo? V pojasnilo Sturm ponavlja svojo mantra, da je potreben dialog, hkrati se opravičuje, da članka v skrajno desnem časopisu Aula ni avtoriziral

in so ga napačno citirali. Zadevni simpozij po Sturmju menda niti ni bil namenjen javnosti. Dolgoletnemu politiku bi moralo biti vendar jasno, da se simpoziji prirejajo za javnost, ne pa za zaprtimi vrati. Prisoditi bi mu bilo, da ve za spolkost političnega parketa in njegove pasti. Čemu torej naj bi služil tak simpozij? Nekemu čudnemu razumevanju dialoga za zaprtimi vrati? Še hvaležni bi morali biti novinarju Aule, sicer sploh ne bi izvedeli, kaj predsednik ZSO počenja, da se pogovarja z desnimi skrajneži in o čem, kako živi dialog in transparenco in v kakšne vode vodi nas, koroške Slovence, ki jih uradno zastopa, četudi tega številni nočejo. Ampak nas, svojih »varovancev«, ne vpraša. Toliko dialoga pa spet ni treba, kajne. Končno pa Sturmju tudi ni sitno, da svoje početje postavlja v isti kontekst z delom Rudija Vouka ali Karla Hrena, ki sta po svojem delu narodnopolitično vsekakor bolj prepričljiva akterja. Mladega Manuela Juga pa Sturm na ta način spravlja v zelo težek položaj in mu otežuje, morda celo uničuje nadaljnjo politično kariero.

SONJA KERT-WAKOUNIG

Dialog ni vedno dialog

Dialog nikakor ni izum g. Sturma. Tudi Nedelja ni primerna za slavošpeve in neprijetno samohvalo. Vendar pa je le to edina misel g. Sturma v njegovem odgovoru na komentar Tanje Malle. Seveda, če ima kdo voljo in čas in – najmubo – tudi potrebo do »dialoga« z desnimi in ekstremnimi desnimi buršenshofterji, prosim, vendar je to privatna stvar tistega, ki to uganja. Gospod Sturm pa je mnenja, da je le to »dialog«, morda celo edini, pri tem pa očitno spregleda dejstvo, da s skrajno desnico in buršenshofterji enakopravnega, še manj pa demokratičnega, dialoga ni. Na desnem očesu slep?

Moja prijateljica, najino prijateljstvo traja že nad 30 let, je članica cetkaja avstrijske komunistične stranke – no pa kaj? Sem zaradi tega menda mojstrica dialoga? Zgled? Edina pametna ženska na tem širnem svetu? Morda celo stalinistična preteklost avstrijske komunistične stranke obsodna, neeksistentna, odpravljena? Nikakor.

Dobro se še spomnim hudih osebnih napadov na mojo mamo nekaterih funkcionarjev le-te organizacije, ki ji g. Sturm še danes predseduje, ko je že v 70-ih letih predlagala, da bi se slovenski organizaciji odpirali in stopili v dialog z nemško govorečimi, kljub ortostafelsturmju. Do konca svojega življenja je ostala v dialogu z ženskami vseh političnih nazorov od katoliških pa tja do antifašističnih. To je zares vzorna lastnost, ki je ni mogoče nadoknaditi zgolj s soljenjem pameti drugih.

Zares diferencirano doktorsko delo Bernharda Weidingerja »Akademische Burschenschaft und Politik in Österreich nach 1945« kaže, da so avstrijski buršenshofterji ostali to, kar so bili vedno: skrajni desničarji in oboževalci nacističnih idealov. Sic transit gloria mundi.

VERONIKA SOMMEREGGER

Pripis uredništva:

Z objavo teh pisem bralcev zaključujemo razpravo o tej temi v Nedelji. Če želi kdo komu še kaj sporočiti, naj to, prosimo, stori po drugi poti.